

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku

Białystok, dnia 16 czerwca 2010 r.

Pan
Dariusz Muszyński
Naczelnik Urzędu Celnego
w Białymstoku

LBI-4101-09-01/2010
P/10/147

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Urzędzie Celnym w Białymstoku Oddziale Celnym w Kuźnicy Białostockiej kontrolę działań podejmowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa epizootycznego kraju po przystąpieniu do strefy Schengen w latach 2007-2009.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym w dniu 15 czerwca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Naczelnikowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, mimo stwierzonego uchybienia, ocenia realizację zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa epizootycznego kraju. Ocena ta wynika z przestrzegania przyjętych procedur kontrolnych, uniemożliwiających wjazd na polski obszar celny transportów z przesyłkami zwierząt i produktami pochodzenia zwierzęcego poza dozorem służby weterynaryjnej. Uchybienie dotyczyło nieskierowania do kontroli weterynaryjnej ośmiu jadących do Rosji transportów z przesyłkami zwierzęcymi.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. W badanym okresie Oddział był właściwie przygotowany organizacyjnie i kadrowo do wykonywania kontroli w zakresie bezpieczeństwa epizootycznego. Stwierdzono, że:

- zasady postępowania organów celnych przy przewozie produktów podlegających granicznej kontroli weterynaryjnej wynikały z porozumień zawartych ze służbami weterynaryjnymi oraz opracowanej przez izby celne *Instrukcji określającej zasady postępowania organów celnych w ramach środków i ograniczeń pozataryfowych*, zawierającej m.in. *Zasady postępowania organów celnych przy przewozie produktów podlegających granicznej kontroli weterynaryjnej z państw trzecich*. Przyjęte procedury zabezpieczały bezpieczeństwo epizootyczne państwa, uniemożliwiając wjazd na teren Unii Europejskiej transportów zwierząt i produktów zwierzęcych nieskontrolowanych przez służby weterynaryjne;
- ze służbami weterynaryjnymi zawarto trzy porozumienia w zakresie kontroli zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego przewożonych przez przejście graniczne w Kuźnicy Białostockiej, a mianowicie: porozumienia Naczelnika Urzędu Celnego w Białymstoku z Granicznym Lekarzem Weterynarii w Kuźnicy Białostockiej i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Sokółce oraz Dyrektora Izby Celnej w Białymstoku z Podlaskim Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii. Określono w nich szczegółowo obowiązki funkcjonariuszy celnych i służb weterynaryjnych przy kontroli transportów z przesyłkami zwierzęcymi oraz zasady weryfikowania danych Granicznego Inspektoratu Weterynarii i Oddziału Celnego w Kuźnicy w celu wykrycia odprawionych przez Oddział przesyłek, których nie skierowano do kontroli weterynaryjnej;
- funkcjonariusze celni uczestniczyli w latach 2007-2009 w 15 szkoleniach związanych z prowadzeniem odpraw przesyłek zwierzęcych, zorganizowanych przez służby weterynaryjne bądź we własnym zakresie przez służby celne.

2. Funkcjonariusze celni kierowali do kontroli weterynaryjnej wszystkie transporty zwierząt oraz produkty pochodzenia zwierzęcego wjeżdżające do Polski. Spośród zrealizowanych w latach 2007-2009 przez Oddział Celný w Kuźnicy 60.097 procedur odpraw celnych przywożonych towarów, do badania weterynaryjnego skierowano 809 przesyłek. Graniczny Lekarz Weterynarii uznał, że kontroli podlega 651 przesyłek, wśród których ujawniono jeden przypadek choroby zakaźnej (salmonelli). Prawidłowość objęcia kontrolą weterynaryjną wszystkich transportów była weryfikowana poprzez porównanie danych zawartych w informatycznych bazach Oddziału Celnego w Kuźnicy i Granicznego Inspektoratu Weterynarii w Kuźnicy. W wyniku tych działań nie stwierdzono przypadków nieskierowania do kontroli weterynaryjnej przesyłek wjeżdżających

do Polski. Ujawniono natomiast, że w badanym okresie do kontroli weterynaryjnej nie skierowano ośmiu jadących do Federacji Rosyjskiej transportów, tj. 0,4% wszystkich przesyłek skontrolowanych weterynaryjnie na wwozie i wywozie z Polski (2.104). Obowiązek objęcia tych przesyłek kontrolą weterynaryjną wynikał z porozumienia zawartego przez Dyrektora Izby Celnej w Białymstoku z Podlaskim Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii w Białymstoku. W celu ustalenia przyczyn pominięcia kontroli weterynaryjnej oraz uniknięcia podobnych zdarzeń w przyszłości, każda z tych spraw była wyjaśniana przez Naczelnika Urzędu Celnego. Przeprowadzone postępowania wykazały, że w trzech przypadkach błędnie zinterpretowano pismo Granicznego Lekarza Weterynarii określające rodzaje przesyłek podlegających kontroli, zaś w pięciu przypadkach doszło do przeoczeń funkcjonariuszy dokonujących odpraw. W jednej z tych spraw, funkcjonariusz został ukarany karą dyscyplinarną upomnienia.

3. Prawidłowo i zgodnie z zawartymi porozumieniami przebiegała współpraca służb celnych i weterynaryjnych na przejściu granicznym w Kuźnicy Białostockiej. Dzięki bieżącemu kontaktowi telefonicznemu wyjaśniano konieczność objęcia kontrolą weterynaryjną kwestionowanych przesyłek. Funkcjonariusze celni byli szkoleni przez lekarzy weterynarii, a na cyklicznych kwartalnych i rocznych spotkaniach omawiano zagadnienia wynikające z bieżącej współpracy.

4. Oddział rzetelnie wywiązywał się z egzekwowania okresowych ograniczeń w wwozie do Polski zwierząt i produktów zwierzęcych. W przypadku otrzymania informacji o występowaniu w krajach trzecich ogniska choroby zakaźnej, wzmagano kontrole. Prowadzono również akcje edukacyjne oraz przygotowano specjalne, zabezpieczone stanowiska do kontroli towarów z grupy ryzyka zagrożenia ptasią grypą. Egzekwowano także zakaz wwozu produktów pochodzenia zwierzęcego w bagażu osobistym. W efekcie prowadzonych w latach 2007-2009 kontroli wyeliminowano wwóz na polski obszar celny takich produktów. W okresie tym ze względu na niespełnienie wymagań weterynaryjnych uniemożliwiono również wwóz 240 psów, o czym na bieżąco informowano Powiatowego Lekarza Weterynarii w Sokółce, zgodnie z zawartym porozumieniem,.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o wzmoczenie działań mających na celu wyeliminowanie przypadków nieskierowania do kontroli weterynaryjnej transportów zwierząt lub produktów zwierzęcych, które należało objąć taką kontrolą przy wyjeździe z kraju.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Naczelnika w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Naczelnikowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem
Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli
z up. Agata Katarzyna Ciupa
Wicedyrektor